

Rumunjske vlasti mogle bi povući svoj raniji podnesen zahtjev da se lokalitet Roşia Montană uvrsti na listu svjetske prirodne i kulturne baštine koju vodi agencija Ujedinjenih Naroda UNESCO, objavili su lokalni mediji. Time bi se omogućio još jedan preokret u slučaju ovog planinskog područja bogatog rudom oko čije se eksploatacije već desetljećima vode sporovi. Prvi poznati rudnici ovdje su otvoreni još za vrijeme Rimskog Carstva (ostaci su navedeni kao kulturna baština u zahtjevu UNESCO-u), no ni jedan raniji period ne može se uspoređivati s planom osmišljenim početkom 2000-ih za otvaranje najvećeg rudnika zlata u Europi.

Dijelom zbog straha od ekoloških posljedica cijanizacije, procesa koji se trebao koristiti u ekstrakciji zlata, a dijelom zbog sumnje u pravednost procesa dodjele koncesije, 2013. godine su izbili veliki prosvjedi protiv projekta koji su naposljetku prisilili tadašnju vladu da odustane od plana. No to odustajanje, i kasniji zahtjev za uvrštanje na UNESCO-ovu listu, koji je trebao spriječiti daljnje rudarske planove i pomoći razvoju turizma kao alternativne djelatnosti, nisu riješili spor oko Roşia Montane, prije svega zato što je koncesionar tužio državu potražujući goleme iznose na ime štete koju je pretrpio. Prema informacijama iz vlade, radi se o 4,4 milijarde dolara.

Iako država ni ne pomišlja na isplatu tog iznosa, i tvrdi kako investitor debelo napuhuje svoje troškove jer u njih računa i promociju i "hladni pogon" kompanije, eventualni gubitak tužbe ipak bi se mogao pokazati kao težak kamen oko vrata vladi. Stoga ne čudi da država pokušava pronaći način da omogući obećanu eksploataciju bez da izazove nove velike prosvjede. Već ranije je najavljeno kako bi UNESCO-ove kategorizacija i rudarenje možda mogli i supostojati u širem području, no sada se razmišlja i o potpunom odustajanju od zaštite područja.

Događaji su uznemirujući podsjetnik na to koliko je pravosudno-politički sustav orijentiran zaštiti interesa privatnog kapitala, čak i unatoč žestokom protivljenju stanovništva preko čijeg se zdravlja i interesa provode ovakvi projekti.

Izvor: bilten